

ינואר 2014

יעדי המשרד המרכזיים והחקיקה הסביבתית המתוכננת

דוד לפלר,
מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה

ועדת הסביבה, לשכת עורכי הדין

פרויקטי הדגל של השר להגנת הסביבה

1. בסביבה שווה – צמצום אי הצדק הסביבתי-חברתי
2. קידום רגולציה להפחתת השימוש בשקיות ניילון והמשך מהפכת הפסולת
3. הוצאת מיכל האמוניה ממפרץ חיפה והקמת מפעל ייצור אמוניה בדרום והפחתת סיכונים לאוכלוסייה מחשיפה לזיהום אויר ומחומרים מסוכנים

חמישה יעדים משרדיים מרכזיים

1. בסביבה שווה – צמצום אי הצדק הסביבתי-חברתי
2. הפחתת סיכונים לאוכלוסייה מחשיפה לזיהום אוויר ומחומרים מסוכנים
3. המשך מהפכת הפסולת, כלכלה מעגלית וניהול חומרים
4. קידום צמיחה ירוקה
5. צרכנות בת-קיימא – חינוך ושינויי התנהגות צרכנית

יעדי השר, המשרד והיחזמות המרכזיות

בסביבה שווה צמצום אי הצדק הסביבתי-חברתי

- קידום איכות חיים סביבתית וחלוקה הוגנת של העלויות והתועלות הסביבתיות בין קבוצות האוכלוסייה השונות בישראל
- הגדלת המעורבות וההשתתפות של כלל קבוצות האוכלוסייה והמגזרים בשמירה על הסביבה ובהזדמנויות ובתועלות הנובעות מכך
- התמקדות במגזר הבדואי בנגב

בסביבה שווה

צמצום אי הצדק הסביבתי-חברתי (2)

יוזמות מרכזיות קיימות ובפיתוח:

1. שירות לאומי-סביבתי בקרב מגזרי מיעוטים
2. שיפור תשתיות סביבתיות, תברואתיות וטיפול בפסולת בפריפריה גיאוגרפית וחברתית
3. קידום תעסוקה ירוקה בפריפריה
4. קידום עסקים חברתיים-סביבתיים
5. הקמת קרן מחזורית למימון רכש ציבורי ירוק ברשויות מוחלשות
6. בנייה ירוקה בפרויקטים של שיקום שכונות

יעד

1

הפחתת סיכונים לאוכלוסייה מחשיפה לזיהום אוויר ומחומרים מסוכנים

- עלות הנזקים הבריאותיים למשק כתוצאה מחשיפה לזיהום אוויר בשנת 2010 עמדה על 18.3 מיליארד ₪
- 180 מפעלים מחזיקים בחומרים מסוכנים בעלי פוטנציאל לסיכון האוכלוסייה
- למעלה מ-4,000 דונם קרקע מזוהמת; 150,000 קוב אסבסט מפוזר בגליל המערבי
- מטרת יעד זה היא להבטיח לאוכלוסייה בישראל איכות סביבה גבוהה תוך הפחתת הסיכונים לה

הפחתת סיכונים לאוכלוסייה מחשיפה לזיהום אוויר ומחומרים מסוכנים (2)

יוזמות אסטרטגיות מרכזיות

1. הוצאת מיכל האמוניה ממפרץ חיפה והקמת מפעל ייצור אמוניה

בדרום

2. יישום התוכנית הלאומית לצמצום זיהום אוויר

3. שיקום קרקעות מזהמות והשלמת חקיקת החוק למניעת זיהום קרקע

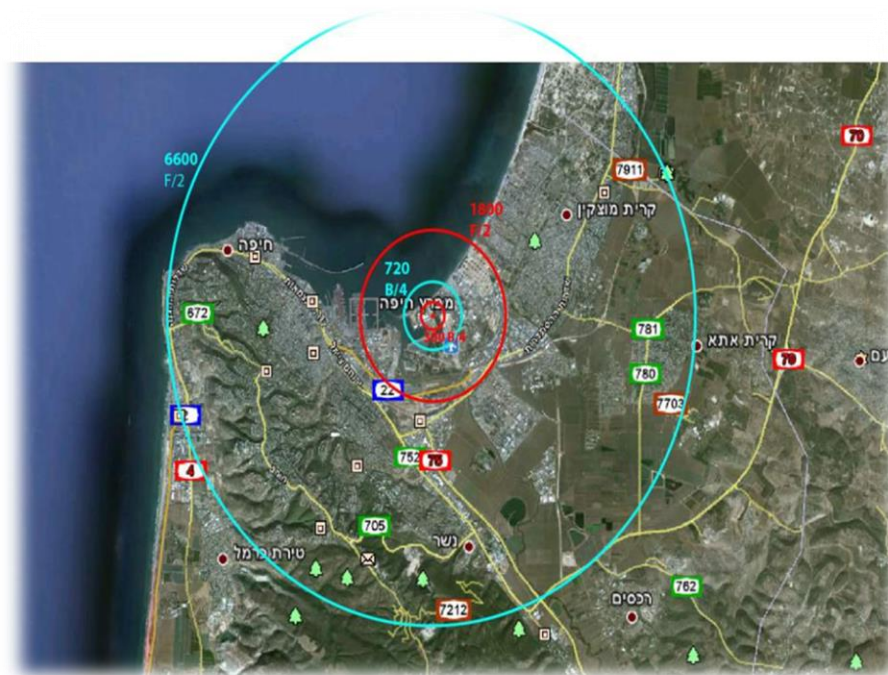
ושיקום קרקעות מזהמות

יעד

2

הוצאת מיכל האמוניה

מיכל האמוניה במפרץ חיפה מהווה סיכון לאוכלוסייה, בתרחישים שונים,
הן בשגרה והן בחירום

הוצאת מיכל האמוניה – המשך

- עם גילוי הגז הטבעי בישראל נמצא, כי החלופה המועדפת תהיה הקמת מפעל לייצור אמוניה בישראל
- עקב כך נבחנו חלופות מיקום להקמת המפעל, ונמצא כי מישור רותם יהווה את החלופה הטובה ביותר
- אישור החלטת ממשלה ביום 6.10.2013

הוצאת מיכל האמוניה – המשך – עיקרים

הקמה של מפעל לייצור אמוניה במישור רותם, במטרה לייצר חלופה למיכל האמוניה במפרץ חיפה, החל משנת 2017, וכל זאת ללא פגיעה באספקה סדירה של אמוניה למשק:

- הקמת צוות היגוי בין משרדי בראשות מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה
- פרסום מכרז להחכרה של קרקע מתאימה בא.ת. מישור רותם עד ליום 31.12.2013
- חתימה על חוזה פיתוח עם החברה הזוכה עד ליום 15.9.2013
- הכרזה על הקמת מפעל האמוניה כפרויקט בעל חשיבות ודחיפות לאומית
- השר להגנת הסביבה אמון על ביצוע מעקב אחר יישום ההחלטה ודיווח לממשלה כל חצי שנה
- וועדת חסמים בראשות מנכ"ל משרד רה"מ

מהפכת הפסולת, כלכלה מעגלית וניהול חומרים

- מידי שנה מיוצרת בישראל פסולת בהיקף של 6.2 מילון טון ובממוצע לאדם כ-1.9 ק"ג ליום
- כיום כ-80% מהפסולת מוטמנת באדמה תוך גידול שנתי של 3-5%
- הערכת השווי של חומרי הגלם הנקברים היום באדמה עומדת על 500 מלש"ח
- יישום מהפיכת הפסולת תוביל לחיסכון כספי לרשויות המקומיות המוערך ב-600 מלש"ח בשנה (ירידה בעלות הטיפול לטון פסולת של 25%)
- מטרת נושא מיקוד זה היא להביא להיפוך המגמה תוך הפסקת הטמנת הפסולת והפיכת הפסולת לחומרי גלם בעלי ערך כלכלי מובהק

מהפיכת הפסולת, כלכלה מעגלית וניהול חומרים (2)

יוזמות מרכזיות קיימות ובפיתוח

1. קידום רגולציה להפחתת השימוש בשקיות ניילון
2. תמיכה בכניסת רשויות מקומיות לתהליך הפרדה במקור
3. הסדרת שוק הפסולת במגזרי המיעוטים
4. תמיכה בהקמת מתקני טיפול מתקדמים
5. חקיקה לאחריות יצרן מורחבת
6. איסור הטמנת פסולת אורגנית
7. המשך הסדרת בעיית פסולת הבניין
8. שימוש בחומרים ממוחזרים בתשתיות ובחברות ממשלתיות
9. העלאת היטל ההטמנה
10. תמיכה בהקמת מתקני ייצור "חשמל ירוק"

קידום צמיחה ירוקה

- גידול דמוגרפי וכלכלי, לחץ גובר על משאבי הטבע, תנודתיות במחירי הסחורות ומשבר כלכלי גלובאלי הניעו כלכלות לחפש אסטרטגיות לצמיחה בת קיימא
- המוטיב המרכזי באסטרטגיית הצמיחה הירוקה הוא ניתוק (Decoupling) בין הייצור הכלכלי לבין צריכת משאבים פיזיים ופגיעה בסביבה
- מטרת יעד זה היא ליצור סביבה תומכת לייצור נקי וחדשנות סביבתית בישראל אשר תניב תועלת סביבתית וכלכלית כאחד

קידום צמיחה ירוקה (2)

יוזמות מרכזיות קיימות ובפיתוח

1. האחדת הרישוי הסביבתי למסגרת חוק רישוי ירוק
2. הקמת מרכזי ידע לצמיחה ירוקה
3. שיתוף פעולה עם משרד הכלכלה בתמיכה במיזמים סביבתיים
4. רכש ציבורי ירוק בממשלה וברשויות המקומיות
5. קידום שוק הבנייה הירוקה
6. הכשרות לקידום תעסוקה ירוקה
7. תמיכה במו"פ של טכנולוגיות סביבה

יעד

4

צרכנות בת-קיימא

חינוך ושינויי התנהגות צרכנית

- חינוך, השכלה והעלאת המודעות הסביבתית של אזרחים וקהילות הם מהגורמים המשפיעים ביותר על דפוסי הצריכה של מוצרים ושירותים שבתורם משפיעים על הסביבה
- התמודדות עם "תרבות" הצריכה והפחתת צריכה, היא אתגר ראשון במעלה, וישנן מגוון דרכים להתמודד עמה

צרכנות בת-קיימא

שינויי התנהגות צרכנית (2)

יוזמות מרכזיות קיימות ובפיתוח

1. חינוך להעלאת המודעות הציבורית לנושאי סביבה ולאורח חיים מקיים
2. הקמת מרכז מידע לאומי לסביבה ואורח חיים מקיים
3. תכנית להטמעת תפיסת הקיימות במערכת החינוך – בשיתוף משרד החינוך, כחלק מהקידום המקצועי במסגרת "אופק חדש"
4. המשך הכשרות סוכני שינוי לעידוד אורח חיים מקיים
5. הקמת צוות כלכלה התנהגותית, יישום והטמעה של לקחים מכלכלה התנהגותית ופסיכולוגיה, באמצעות השירות הציבורי בקרב אזרחים
6. יצירת והטמעת כלי שירותיות (servicizing) ועידוד צרכנות קולקטיבית
7. מניעת גרינוש (התירקנות) וקידום מיתוג סביבתי
8. קמפיינים לעידוד אורח חיים מקיים

זרקור על החקיקה הסביבתית המתוכננת

זרקור

חקיקה סביבתית – חקיקה ראשית

- **הצעת חוק רישוי סביבתי משולב** – בעיצומה של עבודת מטה;
- **הצעת חוק למניעת זיהום קרקעות ושיקום קרקעות מזוהמות** – אושר לדין רציפות;
- **הצעת חוק להגנת חיית הבר (תיקון)** – אושר לדין רציפות. התקיים דיון פתיחה בוועדת הפנים והגנת הסביבה;
- **הצעת חוק שמירת הניקיון (תיקון – הסדר פסולת בניין)** – טרם אושר לדין רציפות. בהליכי תיאום פנים ממשלתיים;
- **הצעת חוק התוכנית הלאומית למוכנות ולתגובה לאירועי זיהום הים בשמן** – לקראת דיון בוועדת שרים לחקיקה;
- **הצעת חוק מניעת מפגעי מזיקים תברואיים** – לקראת דיון בוועדת שרים לחקיקה;
- **הצעת חוק התכנון והבניה** – הצעת חוק של משרד הפנים, נדונה בוועדת הפנים והגנ"ס של הכנסת, לקראת קריאה שניה ושלישית. נדרשת עבודה רבה לשם גיבוש עמדה מקצועית לשינויים הרבים הצפויים בתחום התכנון והבניה, וכן הערכות לקראת יישום בעתיד.

חקיקה סביבתית

זרקור

חקיקה סביבתית – חקיקת משנה

- **תקנות לטיפול סביבתי בציד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות (יצרן ויבואן בהיקף מוגבל ומשווק בגודל מזערי) – הועבר לאישור ועדת הכלכלה;**
- **תקנות לטיפול סביבתי בציד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות (הפחתה של סכום עיצום כספי ופריסת תשלומים) – הועברו לאישור ועדת הכלכלה;**
- **תקנות החומרים המסוכנים (פסולת מסוכנת) – הועבר לאישור השר בטרם העברה לאישור ועדת הפנים והגנ"ס של הכנסת;**

חקיקה סביבתית

זרקור

חקיקה סביבתית – חקיקת משנה – המשך

- **תקנות רישוי עסקים (התקן מד רעש בדיסקוטק) – הופצה טיוטה להתייעצות חיצונית – בדיונים מול משרד הפנים;**
- **תקנות אוויר נקי (מניעת זיהום אוויר מתחנות דלק) – הופצו להתייעצות חיצונית – בדיונים מול משרד המשפטים;**
- **תיקון צו סדר הדין הפלילי (עבירות קנס - זיהום אוויר מכלי רכב בדרך) – הופץ להתייעצות חיצונית ולאישור נוסח – בדיונים מול משרד המשפטים;**
- **תקנות גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (אגרות) (תיקון) – טיוטה נמצאת בהשלמות מקצועיות של רט"ג בטרם אישור השר.**

חקיקה סביבתית

ינואר 2014

יעדי המשרד המרכזיים והחקיקה הסביבתית המתוכננת

דוד לפלר,
מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה

ועדת הסביבה, לשכת עורכי הדין